

658

Besluit van 24 december 1986, houdende regels met betrekking tot het inkomen als bedoeld in artikel 7, tweede lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (Inkomensbesluit IOAW)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 6 november 1986, Directoraat-Generaal Sociale Zekerheid, nr. SZ/SV/VV/SVV/86/09223;

Gelet op artikel 7, tweede lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (Stb. 1986, 565);

De Raad van State gehoord (advies van 15 december 1986, no. W12.86.0590);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 22 december 1986, Directoraat-Generaal Sociale Zekerheid, nr. SZ/SV/VV/SVV/86/10863;

Hebben goedgevonden en verstaan:

§ 1. Algemeen

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder de wet: de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (Stb. 1986, 565).

§ 2. Inkomensbestanddelen

§ 2.1. *Inkomen uit arbeid*

Artikel 2

Voor de toepassing van de wet wordt onder inkomen uit arbeid in het bedrijfs- en beroepsleven verstaan:

- a. opbrengst van arbeid;
- b. winst uit bedrijf en zelfstandig uitgeoefend beroep.

Artikel 3

1. Onder opbrengst van arbeid als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, wordt, voor zover bedoelde arbeid in dienstbetrekking als bedoeld in artikel 3a, eerste lid, van de Coördinatiewet Sociale Verzekering (Stb. 1966, 64) wordt verricht, verstaan het loon in de zin van die wet.

2. In afwijking van het eerste lid wordt niet als opbrengst van arbeid beschouwd:

a. een aanspraak om na verloop van tijd of onder een voorwaarde een of meer uitkeringen of verstrekkingen te ontvangen, voor zover deze niet wordt gedekt door stortingen van de werknemer;

b. een uitkering op grond van de verplichte verzekering van de Werkloosheidswet (Stb. 1986, 566), de Ziektewet (Stb. 1967, 473) en de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (Stb. 1977, 492), al dan niet vermeerderd met een toeslag op grond van de Toeslagenwet (Stb. 1986, 562);

c. een aanvulling op de in onderdeel b genoemde uitkeringen.

3. Indien op grond van artikel 8, eerste lid, van de wet van inkomen uit arbeid een gedeelte is vrijgelaten, worden, in afwijking van het tweede lid, onderdelen b en c, de op dat inkomen betrekking hebbende uitkeringen op grond van de verplichte verzekering dan wel artikel 57 van de Ziektewet en op grond van de verplichte verzekering van de Werkloosheidswet, voor zolang de dienstbetrekking voortduurt, alsmede aanvullingen op die uitkeringen als opbrengst van arbeid beschouwd.

Artikel 4

1. Onder opbrengst van arbeid als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, worden, voor zover bedoelde arbeid wordt verricht in dienstbetrekking doch niet in de zin van de Coördinatiewet Sociale Verzekering, verstaan de gelden en alle andere voordelen welke als beloning voor die arbeid worden genoten.

2. Ten aanzien van de gelden en alle andere voordelen uit de dienstbetrekking, bedoeld in het eerste lid, is het bepaalde bij of krachtens de artikelen 5 tot en met 8 van de Coördinatiewet Sociale Verzekering van overeenkomstige toepassing.

3. In afwijking van het bepaalde in het tweede lid wordt niet als opbrengst van arbeid beschouwd een uitkering wegens derving van looninkomen.

Artikel 5

1. Onder opbrengst van arbeid als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, worden, voor zover bedoelde arbeid niet in dienstbetrekking wordt verricht, verstaan de gelden en alle andere voordelen uit hoofde van die arbeid genoten verminderd met de daarop betrekking hebbende kosten van verwerving. Bij de bepaling van de opbrengst van arbeid worden de premies ingevolge de Algemene Kinderbijslagwet (Stb. 1980, 1), de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (Stb. 1967, 655) en de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet (Stb. 1980, 28), welke over het bedoelde inkomen verschuldigd zijn, in mindering gebracht.

2. Het bepaalde bij of krachtens artikel 8 van de Coördinatiewet Sociale Verzekering is met betrekking tot het bepaalde in het eerste lid van overeenkomstige toepassing.

Artikel 6

1. Onder winst als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, wordt verstaan hetgeen ingevolge het bepaalde bij of krachtens Hoofdstuk II, Afdeling 2, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 (Stb. 1964, 519) als winst

wordt beschouwd, met dien verstande dat de bestanddelen van de winst als bedoeld in artikel 57, eerste lid, onderdelen a, b en c, van die wet niet geacht worden te behoren tot die winst.

2. Artikel 5, eerste lid, laatste volzin, is voor het inkomen, bedoeld in dit artikel, van overeenkomstige toepassing.

§ 2.2. *Inkomen in verband met arbeid*

Artikel 7

1. Voor de toepassing van de wet wordt onder inkomen in verband met arbeid in het bedrijfs- of beroepsleven verstaan:

a. een uitkering op grond van de verplichte verzekering van de Werkloosheidswet, de Ziektewet, de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet, en de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, een uitkering op grond van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening militairen (Stb. 1972, 313), en aanvullende uitkeringen op grond van Hoofdstuk III, Afdeling III, van de Invoeringswet stelselherziening sociale zekerheid (Stb. 1986, 567), alsmede uitkeringen die naar aard en strekking daarmee overeenkomen, met uitzondering van de uitkeringen die op grond van artikel 3, derde lid, als opbrengst van arbeid worden beschouwd;

b. een uitkering op grond van een particuliere verzekering wegens derving van inkomen, welke ten behoeve van de werknemer in het kader van een individuele of collectieve arbeidsovereenkomst is afgesloten;

c. een uitkering op grond van een pensioenregeling, voor zover niet begrepen onder a;

d. een uitkering op grond van een buitenlandse wettelijke sociale verzekeringsregeling, voor zover niet begrepen onder a, met uitzondering van een uitkering, die naar aard en strekking overeenkomt met een uitkering op grond van de Algemene Kinderbijslagwet of een verstrekking op grond van de Ziekenfondswet (Stb. 1964, 392) of de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten;

e. een uitkering op grond van een regeling voor vervroegde uittreding of een regeling, die naar aard en strekking daarmee overeenkomt;

f. een uitkering op grond van een regeling voor functioneel leeftijdsontslag;

g. loon dat uit vroegere dienstbetrekking wordt genoten, voor zover niet begrepen onder a, b, c, d, e of f;

h. een toeslag op grond van de Toeslagenwet;

i. een uitkering op grond van de Algemene Weduwen- en Wezenwet (Stb. 1965, 429);

j. een uitkering op grond van de Algemene Ouderdomswet (Stb. 1985, 181);

k. een pensioen op grond van de Wet buitengewoon pensioen 1940-1945 (Stb. 1977, 493);

l. een uitkering op grond van de Wet uitkeringen vervolgingsslachtoffers 1940-1945 (Stb. 1986, 386);

m. een pensioen op grond van de Wet buitengewoon pensioen zeelieden-oorlogsslachtoffers (Stb. 1977, 495);

n. een uitkering op grond van de Wet uitkeringen burger-oorlogsslachtoffers 1940-1945 (Stb. 1984, 94);

o. een pensioen op grond van de Wet buitengewoon pensioen Indisch verzet (Stb. 1986, 360);

p. een basisbeurs en een aanvullende beurs op grond van Hoofdstuk II van de Wet op de studiefinanciering (Stb. 1986, 252), alsmede een beurs die naar aard en strekking daarmee overeenkomt;

q. een bedrijfsbeëindigingsvergoeding van de door Onze Minister van Economische Zaken opgerichte Stichting ontwikkeling en sanering midden- en kleinbedrijf; en

r. een maandelijks bedrijfsbeëindigingsvergoeding van de door Onze Minister van Landbouw en Visserij opgerichte Stichting ontwikkelings- en saneringsfonds voor de landbouw.

2. In afwijking van het eerste lid wordt niet als inkomen in verband met arbeid beschouwd:

a. een aanspraak om na verloop van tijd onder een voorwaarde een of meer uitkeringen of verstrekkingen te ontvangen, voor zover deze niet wordt gedekt door stortingen van degene die het desbetreffende inkomen geniet;

b. een eenmalige uitkering welke na beëindiging van de dienstbetrekking aan een werknemer in verband met die beëindiging wordt betaald;

c. een uitkering die naar aard en strekking overeenkomt met een uitkering op grond van een wettelijke vrijwillige verzekering of een particuliere verzekering tegen loonderving, toegekend aan een directeur-groootaandeelhouder, wiens arbeidsverhouding niet als een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 3a, eerste lid, van de Coördinatiewet Sociale Verzekering, wordt beschouwd.

3. Voor de toepassing van het eerste lid, onderdeel c, wordt onder pensioenregeling verstaan:

a. een regeling die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend ten doel heeft de verzorging van werknemers en gewezen werknemers bij invaliditeit en ouderdom en de verzorging van hun echtgenoten en van hun minderjarige kinderen en pleegkinderen door middel van pensioen;

b. een door Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ingevolge het bepaalde in artikel 6, derde lid, van de Coördinatiewet Sociale Verzekering aangewezen regeling.

§ 3. Bepaling van het inkomen

Artikel 8

1. Het inkomen uit of in verband met arbeid wordt in de maand waarover aanspraak op uitkering wordt gemaakt vastgesteld op het bedrag dat de werkloze werknemer en de echtgenoot over die maand verwerven of redelijkerwijs geacht kunnen worden te verwerven.

2. Indien op grond van artikel 20, tweede lid, van de wet de uitkering over een kortere periode dan een maand wordt uitbetaald worden het inkomen en de uitkering eerst per maand vastgesteld, waarna de uitkering over een kortere periode naar evenredigheid wordt vastgesteld.

3. Indien aannemelijk is dat een inkomensbestanddeel geen juiste maatstaf biedt voor de bepaling van het in het eerste lid bedoelde inkomen, wordt dat bestanddeel per maand vastgesteld op $\frac{1}{3}$ onderscheidenlijk $\frac{1}{12}$ van het bedrag, dat over drie maanden onderscheidenlijk een jaar is verworven.

4. Indien winst als bedoeld in artikel 6 wordt genoten, wordt het daaruit voortvloeiende inkomensbestanddeel per maand vastgesteld op $\frac{1}{12}$ van de winst, genoten over het kalenderjaar of het niet met het kalenderjaar samenvallend boekjaar, voorafgaand aan de maand waarover aanspraak op uitkering wordt gemaakt.

5. Indien de toepassing van de leden 1 tot en met 4, gelet op het tijdstip van verwerving van een inkomensbestanddeel, tot een kennelijk onredelijk resultaat leidt, bepalen burgemeester en wethouders op welke periode dat inkomensbestanddeel geacht moet worden betrekking te hebben en hoe dit geacht moet worden over deze periode te zijn verdeeld.

§ 4. Slotbepalingen

Artikel 9

In afwijking van artikel 3, eerste lid, en artikel 7, eerste lid, wordt de eenmalige uitkering op grond van artikel XV van de Wet premieheffing over uitkeringen (Stb. 1986, 639) niet als opbrengst van arbeid onderscheidenlijk als inkomen in verband met arbeid beschouwd.

Artikel 10

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 1987.

Artikel 11

Dit besluit kan worden aangehaald als Inkomensbesluit IOAW.

Lasten en bevelen dat dit besluit met daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State en aan de Algemene Rekenkamer.

's-Gravenhage, 24 december 1986

Beatrix

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. de Koning

Uitgegeven de *dertigste* december 1986

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 13 januari 1987, nr. 8

1. Algemeen

De Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) voorziet in een inkomen tot het relevante sociaal minimum voor werkloze werknemers, die

a. na de 50- doch voor de 57½-jarige leeftijd werkloos zijn geworden en nadien de volledige uitkeringsduur een loondervingsuitkering, verlengde uitkering en vervolguitkering op grond van de Werkloosheidswet hebben ontvangen;

b. na de 57½-jarige leeftijd werkloos zijn geworden, nadien een loondervingsuitkering op grond van de Werkloosheidswet hebben ontvangen, maar geen recht hebben op de verlengde en de vervolguitkering van die wet;

c. gedeeltelijk (minder dan 80%) arbeidsongeschikt zijn, voor de 50-jarige leeftijd werkloos zijn geworden en nadien een loondervingsuitkering, verlengde uitkering en vervolguitkering op grond van de Werkloosheidswet hebben ontvangen, alsmede

d. vroeg-gehandicapten met een arbeidsongeschiktheid van minder dan 80%, die werkloos zijn.

Recht op uitkering bestaat indien het eigen inkomen van de betrokkenen lager is dan het bedrag van het toepasselijke sociaal minimum. Onder eigen inkomen worden in de IOAW verstaan: alle vormen van inkomen uit of in verband met arbeid in het bedrijfs- en beroepsleven van de werkloze werknemer en de echtgenoot tezamen. Dit is vastgelegd in artikel 7, eerste lid van de wet. Artikel 7, tweede lid, van de wet biedt de mogelijkheid bij algemene maatregel van bestuur nadere en zo nodig afwijkende regels te stellen met betrekking tot het inkomen. Voorts is in artikel 8 van de wet bepaald, dat indien aanspraak op uitkering bestaat gedurende ten hoogste twee jaar 30% van het inkomen uit arbeid wordt vrijgelaten. Daarbij geldt 15% van de gehuwden-grondslag als maximum voor de werkloze werknemer en de echtgenoot, alsmede voor de alleenstaande werkloze werknemer met een of meer kinderen en 15% van de toepasselijke uitkeringsgrondslag als maximum voor de overige categorieën.

In verband met het vorenstaande is het noodzakelijk duidelijk te onderscheiden wat onder inkomen uit arbeid in het bedrijfs- of beroepsleven en wat onder inkomen in verband met arbeid in het bedrijfs- of beroepsleven dient te worden verstaan. Op inkomen uit arbeid is immers de vrijlating van toepassing en op inkomen in verband met arbeid niet. Dit besluit voorziet daarin.

In de artikelen 2 tot en met 6 wordt bepaald welke inkomensbestanddelen als inkomen uit arbeid worden beschouwd. Artikel 7 geeft een limitatieve opsomming van de inkomensbestanddelen die als inkomen in verband met arbeid worden beschouwd. Artikel 8 geeft aan op welke wijze het inkomen dat niet regelmatig in een maand doch in een daarvan afwijkende periode wordt genoten moet worden herleid tot een inkomen per maand.

Aan de uitwerking van het begrip inkomen uit of in verband met arbeid ligt de volgende conceptie ten grondslag.

Voor personen die in dienstbetrekking werkzaam zijn, dient al hetgeen uit die dienstbetrekking genoten wordt als opbrengst van arbeid te worden aangemerkt.

Als inkomen in verband met arbeid dient te worden aangemerkt al het inkomen dat wordt genoten uit die dienstbetrekking, nadat die dienstbetrekking is geëindigd. Te denken valt hierbij aan loondervingsuitkeringen op grond van de wettelijke verplichte werknemersverzekeringen, VUT-uitkeringen, pensioenen, aanvullingen op loondervingsuitkeringen enzovoorts. Dit is in het besluit nader uitgewerkt door bovengenoemde uitkeringen met name te noemen en daar als laatste inkomensbestanddeel aan toe te

voegen loon uit vroegere dienstbetrekking voor zover niet begrepen onder de hiervoor genoemde inkomensbestanddelen. Een eenmalige uitkering welke door de werkgever na afloop van de dienstbetrekking aan de werknemer wordt betaald wordt niet als inkomen in verband met arbeid beschouwd.

Voor personen die werkzaam zijn in het kader van bedrijf of zelfstandig uitgeoefend beroep, dient de winst als inkomen uit arbeid te worden aangemerkt.

Als inkomen in verband met arbeid dient bij zelfstandigen te worden aangemerkt de inkomensdervingsuitkering op grond van de Algemene arbeidsongeschiktheidswet (Stb. 1980, 28) in geval van arbeidsongeschiktheid alsmede periodieke uitkeringen in verband met bedrijfsbeëindiging.

De IOAW vult derhalve aan op bovenwettelijke uitkeringen en al hetgeen werkgevers en werknemers in het kader van de arbeidsvoorwaarden overeenkomen en op de voorzieningen voor inkomensderving voor zelfstandigen. De verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven gaat voor de verantwoordelijkheid van de overheid in het kader van de minimumbescherming.

Daarnaast worden als inkomen in verband met arbeid aangemerkt:

- een toeslag op grond van de Toeslagenwet; hierdoor wordt bereikt dat de toeslag vóórgaat op een IOAW-uitkering;
- een AWW- en een AOW-uitkering omdat er sprake is van veronderstelde inkomensderving;
- uitkeringen ten behoeve van oorlogsslachtoffers voor zover aan deze uitkeringen een inkomensdervingskarakter verbonden is;
- een beurs en een aanvullende beurs op grond van Hoofdstuk II van de Wet op de studiefinanciering, alsmede een beurs die naar aard en strekking daarmee overeenkomt; laatstgenoemd inkomensbestanddeel is niet als inkomen in verband met arbeid te beschouwen; er dient echter een voorrang tussen enerzijds het recht op IOAW-uitkering en anderzijds het recht op studiefinanciering te worden bepaald. Het kan daarbij gaan om de situatie, dat een studerende een gezamenlijke huishouding voert met een partner die recht heeft op een loondervingsuitkering.

Het ligt in deze situatie in de rede om het zelfstandig recht op studiefinanciering voor te laten gaan op een eventueel recht op IOAW-uitkering.

De gemeenten zijn belast met de uitvoering van de IOAW en derhalve ook van dit besluit. Het komt op hoofdlijnen overeen met het minimumdagloonbesluit WW en WWV dat in het kader van laatstgenoemde wet reeds door de gemeenten wordt toegepast.

Waar mogelijk zijn de bepalingen en de daarbij behorende toelichting in dit inkomensbesluit en in de gelijktijdig te treffen Inkomensbesluiten op grond van de Toeslagenwet en de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet op gelijke wijze geredigeerd. Overwogen is de mogelijkheid om één besluit te maken. Hiervan is afgezien omdat, ondanks een grote mate van overeenstemming tussen deze drie besluiten, het verschillende karakter van deze wetten op onderdelen een verschillende benadering vergt.

In dit besluit wordt met betrekking tot de definiëring van het inkomen onder andere verwezen naar de Coördinatiewet Sociale Verzekering (CSV). Daarbij is uitgegaan van de tekst, zoals deze met ingang van 1 januari 1987 als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet premieheffing over uitkeringen (Stb. 1986, 639) luidt.

2. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2

Dit artikel geeft een globale aanduiding van al hetgeen onder inkomen uit arbeid in het bedrijfsleven en beroepsleven moet worden verstaan. Inkomen uit arbeid kan op grond van artikel 8 van de wet in de vrijlating worden betrokken.

Artikel 3, eerste lid

In het eerste lid wordt bepaald wat de opbrengst van arbeid is voor personen werkzaam in dienstbetrekking in de zin van artikel 3a, eerste lid, van de Coördinatiewet Sociale Verzekering (CSV). Aansluiting is gezocht bij het loonbegrip in de CSV. Indien de bedrijfsvereniging de loonbetalingsverplichting op grond van hoofdstuk IV van de Werkloosheidswet overneemt is er eveneens sprake van loon.

Tweede lid

In het tweede lid worden bepaalde inkomensbestanddelen, welke als loon in de zin van de CSV worden beschouwd voor de toepassing van dit besluit niet als opbrengst van arbeid beschouwd. Daarbij wordt uitgegaan, zoals aan het slot van het algemeen gedeelte van de nota van toelichting reeds is aangegeven, van de CSV, zoals deze met ingang van 1 januari 1987 als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet premieheffing over uitkeringen luidt.

Onderdeel a

Een aanspraak, bedoeld in artikel 4, tweede lid, van de CSV, om na verloop van tijd of onder een voorwaarde één of meer uitkeringen of verstrekkingen te ontvangen wordt niet als loon beschouwd. Indien een dergelijke aanspraak tot het loon zou worden gerekend, zou de uitkering onvoldoende zijn om het relevante sociale minimum te garanderen.

Onderdelen b en c en derde lid

De Wet premieheffing over uitkeringen heeft tot gevolg dat ZW-, WW- en WAO-uitkeringen, al dan niet vermeerderd met toeslagen, alsmede aanvullingen op deze uitkeringen als loon worden beschouwd. Indien een werknemer tijdens de dienstbetrekking in de zin van artikel 3a, eerste lid, van de CSV, een of meer genoemde inkomensbestanddelen, al dan niet vermeerderd met een toeslag ontvangt is er sprake van loon, en derhalve ook van opbrengst van arbeid.

In het kader van dit besluit moeten deze inkomensbestanddelen echter als inkomen in verband met arbeid worden beschouwd. Daarom wordt via deze onderdelen bepaald dat deze inkomensbestanddelen niet als loon worden beschouwd.

Een uitzondering hierop is een Ziektewetuitkering en de daarop verleende aanvulling, waarbij de dienstbetrekking voortduurt, die betrekking hebben op inkomen uit arbeid waarvan tijdens de uitkeringsduur op grond van artikel 8 van de wet een gedeelte is vrijgelaten. Hetzelfde geldt voor een werkloosheidsuitkering voor zolang de dienstbetrekking voortduurt. Te denken valt hierbij aan werkloosheid in geval van buitengewone natuurlijke omstandigheden.

Artikel 4

Dit artikel bepaalt wat de opbrengst van arbeid is van degene die wel in dienstbetrekking werkzaam is, doch niet in een dienstbetrekking bedoeld in artikel 3a, eerste lid, van de CSV. Dit zijn derhalve de ambtenaren, de militairen en het huispersoneel.

Teneinde te bereiken dat de gelden en alle andere voordelen welke uit die dienstbetrekking worden genoten op dezelfde wijze worden gewaardeerd als de voordelen genoten uit een dienstbetrekking in de zin van de CSV wordt in het tweede lid het bepaalde bij of krachtens de artikelen 5 tot en met 8 van die wet van overeenkomstige toepassing verklaard. Analoog aan artikel 3, tweede lid, wordt een uitkering wegens derving van looninkomen niet als opbrengst van arbeid beschouwd.

Artikel 5

Dit artikel bepaalt het inkomen uit arbeid van degenen, die niet in privaatrechtelijke of publiekrechtelijke dienstbetrekking werkzaam zijn, doch een met een dienstbetrekking te vergelijken arbeidsverhouding in de zin van de sociale verzekeringswetten hebben, zoals het geval kan zijn bij thuiswerkers, artiesten, musici enz. voor zover zij niet verplicht verzekerd zijn. Deze personen verrichten arbeid in het economisch verkeer, waarmee het behalen van voordeel wordt beoogd, zonder dat er sprake is van een dienstbetrekking of onderneming.

De verschuldigde opslagpremies AKW, AWBZ en AAW moeten in mindering worden gebracht. De uitkeringsgrondslagen van de IOAW zijn op bruto-basis gekoppeld aan het minimumloon. Dat betekent dat op de uitkering AOW/AWW-premie wordt ingehouden, terwijl de opslagpremies voor rekening van de gemeente komen. Indien iemand zelf de opslagpremies verschuldigd is, dienen deze voor het berekenen van de uitkering in mindering te worden gebracht. Anders zou de uitkering beneden het relevante sociale minimum kunnen blijven. De formulering is zo gekozen dat de verschuldigde opslagpremies worden berekend zonder toepassing van de premievrijstellings- en reductieregeling. De berekening van de premie met inachtneming van deze regeling zou voor de gemeente niet mogelijk zijn, omdat deze mede afhankelijk is van de belastingvrije som van degene, die aanspraak maakt op uitkering en van de echtgenoot. Deze belastingvrije sommen kunnen eerst na afloop van het kalenderjaar definitief worden berekend.

Ten aanzien van verstrekkingen in natura is artikel 8 van de Coördinatiewet van overeenkomstige toepassing.

Artikel 6

In dit artikel wordt, evenals in het bestaande Inkomensbesluit AAW en de bestaande minimumdagloonregelingen, aangesloten op de in de Wet op de inkomstenbelasting vastgelegde systematiek. Een inkomstenbron die reeds als opbrengst van arbeid bedoeld in de artikelen 3 tot en met 5, of als inkomen in verband met arbeid, bedoeld in artikel 7, is aangemerkt, kan niet nogmaals onder het winstbegrip begrepen worden.

In het eerste lid is bepaald wat onder winst uit bedrijf en zelfstandig uitgeoefend beroep dient te worden verstaan. Dit winstbegrip is overgenomen uit de Wet op de inkomstenbelasting 1964, komt overeen met het in die wet gehanteerde begrip winst uit onderneming en dient dan ook overeenkomstig te worden uitgelegd.

In de Wet op de inkomstenbelasting wordt eerst aangegeven waarin, gedurende het bestaan van een onderneming, de winst bestaat (het zgn. «totale-winstbegrip» van artikel 7) en vervolgens hoe de winst moet worden toegerekend aan de respectieve kalenderjaren (het zgn. «jaarwinstbegrip» van de artikelen 9 e.v.).

De «totale winst» is een ruim begrip: «het bedrag van de gezamenlijke voordelen, die, onder welke naam en in welke vorm ook, worden verkregen uit onderneming». Hieronder vallen ook min of meer incidentele voordelen die uit de onderneming voortvloeien, zoals de winst, behaald bij de verkoop van een bedrijfsauto. De winst wordt «nominalistisch» berekend, volgens het zgn. gulden-is-gulden-stelsel, dat wil zeggen er wordt geen rekening gehouden met de waardeverandering die de munteenheid kan hebben ondergaan.

De «jaarwinst» wordt bepaald volgens «goed koopmansgebruik», met inachtneming van een bestendige gedragslijn die onafhankelijk is van de vermoedelijke uitkomst en die slechts gewijzigd kan worden als goed koopmansgebruik dit rechtvaardigt. Dit biedt de ondernemer de mogelijkheid zelf binnen zekere grenzen een bepaald systeem van jaarlijkse winstberekening te kiezen.

Een systeem dat in overeenstemming is met de bedrijfseconomische theorie is in het algemeen in overeenstemming met goed koopmansgebruik, tenzij het niet strookt met de belastingwet, de algemene opzet van de belastingwet, casu quo een beginsel van de belastingwet. Op dit gebied is een zeer uitgebreide jurisprudentie ontwikkeld.

De bestendige gedragslijn houdt in, dat een eenmaal gekozen systeem dat in overeenstemming is met goed koopmansgebruik niet zonder meer mag worden vervangen door een ander, een en ander teneinde te voorkomen dat willekeur of uitsluitend fiscale motieven een rol zouden kunnen spelen.

Teneinde uit de jaarlijkse winsten uiteindelijk de totale winst te kunnen berekenen, dient gedurende het bestaan van de onderneming de eindbalans van ieder jaar gelijk te zijn aan de beginbalans van het volgend jaar. Dit wordt het beginsel van de balanscontinuïteit genoemd.

De winst behaald met of bij het staken van een onderneming dan wel met of bij overdracht of liquidatie van een gedeelte van de onderneming, winst genoten ter vervanging van door een onteigening gederfde of te derven voordelen uit onderneming en voorts voordelen uit onderneming welke niet reeds op de voet van de artikelen 9 tot en met 15 van de Wet op de inkomstenbelasting in aanmerking zijn genomen als bedoeld in artikel 16 van die wet vallen niet onder het winstbegrip en blijven buiten beschouwing.

Artikel 7, eerste lid

In het eerste lid worden de inkomensbestanddelen aangewezen welke als inkomen in verband met arbeid moeten worden aangemerkt. Het gaat hier om een limitatieve opsomming van inkomensbestanddelen, waarmee bij de vaststelling van de uitkering volledig rekening wordt gehouden.

Onderdeel a

In dit onderdeel wordt bepaald dat loondervingsuitkeringen als inkomen in verband met arbeid moeten worden beschouwd. De toevoeging «die naar aard en strekking daarmee overeenkomen» ziet op uitkeringen op grond van de 'oude' Werkloosheidswet (Stb. 1967, 421), uitkeringen op grond van de Wet Werkloosheidsvoorziening (Stb. 1964, 485), vergelijkbare uitkeringen voor overheidspersoneel, uitkeringen op grond van de invaliditeitswetten en de ongevallenwetten, vergelijkbare buitenlandse sociale verzekeringsuitkeringen, bovenwettelijke uitkeringen en aanvullingen op loondervingsuitkeringen.

Zoals hierboven in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 3, tweede lid, onderdelen b en c, en derde lid, reeds is uiteengezet, worden een Ziektewetuitkering en een werkloosheidsuitkering, zolang de dienstbetrekking voortduurt, alsmede aanvullingen op die uitkeringen als opbrengst van arbeid beschouwd indien deze betrekking hebben op inkomen uit arbeid, waarvan op grond van artikel 8 van de wet een gedeelte is vrijgelaten.

Onderdeel b

Een uitkering op grond van een particuliere verzekering wegens inkomensderving, gesloten ten behoeve van de werknemer in het kader van een individuele of collectieve arbeidsovereenkomst, is eveneens als inkomen in verband met arbeid te beschouwen. Het gaat hier om uitkeringen die vergelijkbaar zijn met aanvullingen op loondervingsuitkeringen en bovenwettelijke uitkeringen. Uitkeringen op grond van particuliere verzekeringen gesloten door zelfstandigen of door werknemers «los» van de arbeidsovereenkomst in de privé-sfeer worden niet als inkomen in verband met arbeid aangeduid.

Onderdeel e

Met de gekozen formulering wordt bereikt, dat uitkeringen zowel op grond van vrijwillige als op grond van verplichte regelingen voor vervroegde

uittrekking als inkomen in verband met arbeid worden beschouwd alsmede uitkeringen, die daarmee naar aard en strekking overeenkomen. Te denken valt hierbij aan de zgn. overbruggingsuitkering van het Bedrijfs-pensioenfonds voor de Gezondheid, Geestelijke en Maatschappelijke Belangen.

Onderdeel g

Onder loon uit vroegere dienstbetrekking wordt verstaan alle voordelen welke een werknemer uit vroegere dienstbetrekking geniet. Te denken valt hierbij aan periodieke uitkeringen, die voortvloeien uit een stamrecht dat als schadeloosstelling voor gederfd inkomen is toegekend. Een en ander voor zover deze inkomensbestanddelen niet reeds op grond van de onderdelen a, b, c, d, e en f als inkomen in verband met arbeid worden beschouwd.

Onderdeel h

Door een toeslag op grond van de Toeslagenwet als inkomen in verband met arbeid te beschouwen wordt bereikt, dat het recht op deze uitkering vóórgaat op een eventuele aanspraak op grond van de IOAW.

Onderdeel p

In het algemeen gedeelte van deze nota van toelichting is aangegeven, dat het recht op studiefinanciering voorgaat op het recht op IOAW. In dit onderdeel is aangegeven dat een beurs en een aanvullende beurs op grond van de Wet op de studiefinanciering ten behoeve van studerende van 18 jaar en ouder, die volledig onderwijs volgen, alsmede beurzen die daarmee naar aard en strekking overeenkomen, als inkomen in verband met arbeid worden beschouwd.

Onderdelen q en r

Een bedrijfsbeëindigingsvergoeding van de Stichting ontwikkeling en sanering midden- en kleinbedrijf en een maandelijks bedrijfsbeëindigingsvergoeding van de Stichting ontwikkelings- en saneringsfonds voor de landbouw worden eveneens als inkomen in verband met arbeid beschouwd. Deze vergoedingen hebben het karakter van inkomensdervingsuitkeringen.

Tweede lid, onderdeel a

In het eerste lid, onderdeel g, is loon uit vroegere dienstbetrekking als inkomen in verband met arbeid aangeduid. Dit betekent dat ook aanspraken die tot loon uit vroegere dienstbetrekking behoren, tot het loon worden gerekend. Dit zou ertoe leiden dat de IOAW-uitkering onvoldoende zou zijn om het relevante sociale minimum te garanderen. Daarom is bepaald dat dergelijke aanspraken niet tot het loon behoren. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan het werkgeversaandeel ten behoeve van de premieheffing voor de werknemersverzekeringen.

Onderdeel b

Een eenmalige uitkering welke na beëindiging van de dienstbetrekking aan de werknemer wordt betaald wordt buiten beschouwing gelaten.

Onderdeel c

Op grond van de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 4 oktober 1985 (RSV 1986, 21) wordt de directeur-groootaandeelhouder niet als werknemer in de zin van de werknemersverzekeringen beschouwd, indien de feitelijke gezagsverhouding ontbreekt. In het kader van dit besluit worden de arbeidsinkomsten van deze groootaandeelhouder beschouwd als inkomen uit arbeid uit een dienstbetrekking, doch niet in de zin van artikel 3a, eerste lid, van de CSV. Dit betekent dat uitkeringen in geval van loonderving op grond van een (aanvullende) verzekering, welke door de vennootschap ten behoeve van deze directeur-groootaandeelhouder wordt afgesloten, als loon uit vroegere dienstbetrekking zouden moeten worden beschouwd. Het zal hier gaan om uitkeringen op

grond van een vrijwillige verzekering ZW/WAO of op grond van een particuliere verzekering. In het kader van dit besluit dienen deze inkomensbestanddelen echter buiten beschouwing te worden gelaten. Dit is via dit onderdeel geregeld. De gekozen formulering impliceert dat loondervingsuitkeringen op grond van de wettelijke verplichte verzekeringen, met name zal het hier gaan om AAW-uitkeringen, wel als inkomen in verband met arbeid worden beschouwd.

Artikel 8, eerste lid

In dit artikellid wordt bepaald dat als inkomen uit of in verband met arbeid wordt beschouwd het inkomen dat wordt genoten gedurende dezelfde periode als die waarop de uitkering betrekking heeft.

Tweede lid

Om te voorkomen dat een van de in artikel 20, eerste lid van de wet geregelde maandbetaling en een op grond van het tweede lid van dat artikel afwijkende betalingsperiode tot verschillende uitkomsten leiden behoort eerst een herleiding naar maandbedragen te worden gemaakt en vervolgens een uitkering naar evenredigheid te worden vastgesteld.

Derde en vierde lid

Aangezien bij wisselende inkomsten en bij inkomsten uit een zelfstandig uitgeoefend beroep of bedrijf een beoordeling gebaseerd op het betalings-tijdvak niet goed mogelijk is, zijn in het derde en vierde lid bepalingen opgenomen om in die gevallen een aanknopingspunt te hebben naar het verleden.

Het derde lid ziet op situaties waarin inkomenselementen niet regelmatig worden verworven, maar omdat het om looninkomens of bijverdiensten gaat, zonder veel moeite zijn te traceren.

Het vierde lid ziet op de situatie, dat degene die aanspraak maakt op een uitkering of zijn echtgenoot een bedrijf of zelfstandig beroep uitoefent. In die gevallen zal dit inkomensbestanddeel mede aan de hand van het bepaalde in artikel 6 worden vastgesteld, waarbij in het algemeen – omdat is aangesloten bij het winstbegrip uit de Wet op de inkomstenbelasting – zal moeten worden uitgegaan van het bedrag, dat bij de aangifte inkomstenbelasting als winst uit onderneming is opgegeven.

Vijfde lid

Het vijfde lid bevat de mogelijkheid voor burgemeester en wethouders tot een andere inkomensvaststelling te komen, indien toepassing van het eerste tot en met het vierde lid tot een kennelijk onredelijk resultaat leidt.

Artikel 9

Op grond van artikel XV van de Wet premieheffing over uitkeringen wordt in het jaar 1987 aan bepaalde groepen werknemers, die gelijktijdig loon en een of meerdere loondervingsuitkeringen ontvangen, een eenmalige uitkering toegekend om de inkomensachteruitgang, ontstaan als gevolg van de invoering van de genoemde wet, voor dat jaar te compenseren. Teneinde te voorkomen dat deze compensatie geheel of gedeeltelijk zou worden verrekend met een IOAW-uitkering is in dit artikel bepaald dat deze eenmalige uitkering niet als opbrengst van arbeid of als inkomen in verband met arbeid wordt beschouwd.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L. de Graaf